

DEPOTPROFIEL ARCHEOLOGISCH DEPOT DE ZWARTE DOOS, STAD GENT

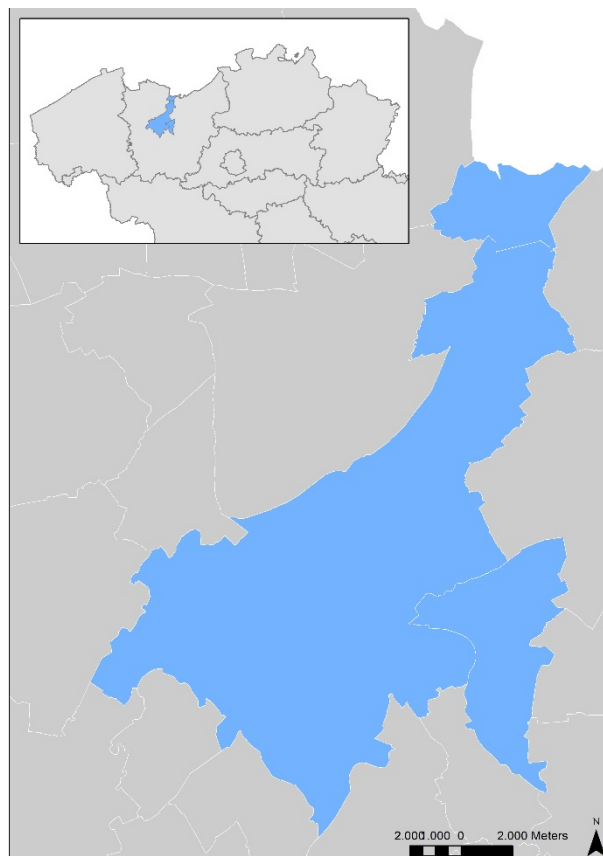
Inleiding

Het archeologisch depot van de Stad Gent valt onder het dagelijks beheer van de Dienst Stadsarcheologie en Monumentenzorg. Deze dienst en haar voorgangers zijn sinds 1975 verantwoordelijk voor het beheer van het archeologisch patrimonium van Gent. Op 23 november 1973 kreeg archeoloog Joan Vandenhoute (1951-1981) van de Stad Gent de opdracht om opgravingen in de oostelijke buitentuin van de Sint-Pietersabdij te organiseren. De betekenis van de opgravingen in de Sint-Pietersabdij voor Gent leidde op 1 juni 1975 tot de oprichting van de Dienst Archeologie en Historische Monumenten (DAHM). In de volgende decennia is de dienst verschillende malen van naam en locatie veranderd. In 2005 verhuisde men naar De Zwarte Doos in Gentbrugge, waar ook een nagelnieuw archeologisch depot in gebruik werd genomen. Sinds 1 januari 2021 is de officiële benaming Dienst Stadsarcheologie en Monumentenzorg. Het archeologisch depot De Zwarte Doos werd op 10 juli 2015 door de Vlaamse Overheid erkend als onroerenderfgoeddepot.

Werkingsgebied

Het werkingsgebied omvat naast **Gent** de respectievelijke deelgemeenten **Afsnee, Desteldonk, Drongen, Gentbrugge, Ledeborg, Mariakerke, Mendonk, Oostakker, Sint-Amandsberg, Sint-Denijs-Westrem, Sint-Kruis-Winkel, Wondelgem** en **Zwijnaarde**.

Ook de gemeente **Zelzate** (sinds 2015) en de gemeente **Destelbergen** (sinds 2023) behoren tot ons werkingsgebied.

In blauw, het gebied waarvoor het onroerenderfgoeddepot De Zwarte Doos een receptieve functie vervult

Wie kan aanleveren, wat kan er aangeleverd worden?

Iedereen kan in principe een archeologisch ensemble aanleveren. Dit onder volgende voorwaarden:

- Het archeologisch ensemble moet afkomstig zijn uit het werkingsgebied (zie hoger)
- Enkel complete archeologische ensembles (onderzoeksdocumentatie, vondsten en stalen) afkomstig van archeologisch onderzoek in overeenkomst met de wet- en regelgeving betreffende onroerend erfgoed worden opgenomen
- Archeologische ensembles worden bij voorkeur aan de Stad Gent of de gemeente Zelzate of Destelbergen geschonken, een eenvoudige procedure die volledig gratis is. Archeologische ensembles in bewaring geven kan, maar dan wordt een overeenkomst opgemaakt met de rechten en de plichten van elke partij. Een jaarlijkse vergoeding wordt bepaald op basis van de inname van het aantal m³.

Afwijkingen op deze voorwaarden zijn slechts mogelijk na overleg met en mits akkoord van het college van burgemeester en schepenen van Gent, Zelzate of Destelbergen. Oudere archeologische ensembles of pre-Malta ensembles, die dateren van voor het Malta tijdperk in de archeologie en/of waarvan de Dienst Stadsarcheologie en Monumentenzorg of haar voorlopers niet aan de oorsprong liggen, of privécollecties kunnen enkel worden aanvaard indien er genoeg contextgegevens en documentatie voorhanden is of wanneer de collectie een op wetenschappelijk vlak aantoonbare bijdrage levert tot de geschiedenis van Gent, Zelzate of Destelbergen. Meer informatie over de aanleveringsvoorwaarden is terug te vinden in het gemeentelijk reglement voor de overdracht van een archeologisch ensemble (<https://stad.gent/nl/reglementen/reglement-voor-de-overdracht-van-een-archeologisch-ensemble-miv-1-november-2017>).

Opdrachten en specialisaties

Het archeologisch depot staat in voor het beheer en het kwalitatief en duurzaam bewaren van de archeologische ensembles en zet in op registratie en ontsluiting voor zowel wetenschappelijk onderzoek als publieksgerichte initiatieven. Er is een actief verwervingsbeleid om archeologische ensembles uit Gent te bewaren en te beheren onder één dak.

Historisch gezien is de collectie sterk bepaald door de werkzaamheden van de Dienst Stadsarcheologie en Monumentenzorg en haar voorlopers. De hoofdmoot bestaat dan ook uit archeologische ensembles afkomstig uit het historische stadscentrum van Gent. Archeologische ensembles uit historische kernen zijn per definitie zeer groot en bevatten diverse materiaalcategorieën die elk hun eigen bewaringsomstandigheden eisen, dit in tegenstelling tot landelijke sites waarvan de omvang van als de variatie in materiaal in regel beperkter is. Het depot van Stadsarcheologie Gent is dan ook in essentie gericht op het in ontvangst nemen van archeologische ensembles uit historische centra en heeft ook de nodige faciliteiten en expertise opgebouwd om de diversiteit in materiaalsoorten te kunnen opvangen (zeefinstallatie, grote koelcel). Met de opkomst van de Malta-archeologie groeide ook het aandeel van archeologische ensembles afkomstig van landelijke sites wat de collectie in De Zwarte Doos nog diverser maakt.

Aangezien de dienst terreinonderzoek uitvoert en het schrijven van nieuwe stadsgeschiedenis één van de hoofdtaken is, wordt er door de medewerkers onderzoek uitgevoerd op verschillende materiaalsoorten en archeologische ensembles. De Dienst Stadsarcheologie en Monumentenzorg

heeft tevens een goede band met de Vakgroep Archeologie van de Universiteit Gent. Heel wat studenten voeren onderzoek uit op delen van de collectie in het kader van hun masterproef, doctoraat of andere opdrachten. Sommigen komen onder de vorm van stage ook terecht in de leefwereld van een archeologisch depot, een aspect waar in de opleiding niet zo veel aandacht aan wordt besteed.

Vanuit De Zwarte Doos wordt advies en informatie verleend aan de andere Gentse, Destelbergse en Zelzaatse stadsdiensten met betrekking tot het bewaren en beheren van archeologische collecties en objecten. Met de Gentse musea wordt samengewerkt om voorwerpen uit de collectie tentoon te stellen en om andere museale initiatieven met betrekking tot Gentse archaeologica of archeologische ensembles te ondersteunen. Het archeologisch depot engageert zich ook in het Vlaamse en provinciale depotbeleid en is betrokken bij het Vlaams Depotnetwerk.

Het archeologisch depot van de Stad Gent kan ook instaan voor het tijdelijk bewaren van belangrijke, kwetsbare vondsten aangetroffen bij archeologisch onderzoek op het grondgebied van Gent, Destelbergen en Zelzate. De Stad Gent biedt hier een tijdelijke noodoplossing tijdens het terreinwerk en/of de verwerking. Hiervoor is een procedure uitgeschreven die vermeld staat in het gemeentelijk reglement voor de overdracht van een archeologisch ensemble.

Contactgegevens

Stad Gent

Dienst Stadsarcheologie en Monumentenzorg

Postadres: Botermarkt 1, 9000 Gent

Bezoekadres: Dulle-Grietlaan 12, 9050 Gentbrugge

09 266 57 60

dienst.archeologie.monumenten@stad.gent

Contactpersonen

Maarten Berkers, Depotarcheoloog

09 266 57 86

maarten.berkers@stad.gent

Yannick Van Hollebeeke, Depotarcheoloog

09 266 57 86

yannick.vanhollebeeke@stad.gent